

Nr 73.

Ankom till riksdagens kansli den 19 mars 1926 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa ändringsarbeten inom det s. k. Preisiska huset samt beredande av bostad för landshövdingen i Stockholms län m. m.

(4:e avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 20 februari 1926 dagtecknad proposition, nr 169, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* medgiva, att för iordningställande i enlighet med av departementschefen förordad förslag av vissa utrymmen i det s. k. Preisiska huset samt för utökning av värmeledningen inom handelsdepartementets lokaler i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad må av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden tagas i anspråk ett belopp av 23,000 kronor, *dels ock* för anordnande inom sistnämnda fastighet av bostad för landshövdingen i Stockholms län samt för införande av värmeledning i samma bostad för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 28,000 kronor.

Beträffande de till stöd för framställningen anförda skäl får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag i ämnet har 1920 års riksdag till om- och tillbyggnad av det s. k. Preisiska huset i Stockholm beviljat ett anslag av 440,000 kronor, vilket anslag anvisats att utgå under åren 1920—1922.

Enligt den av Kungl. Maj:t för 1920 års riksdag framlagda planen skulle i fastigheten inrymmas bostad åt landshövdingen samt tjänstelokaler åt länsstyrelsen, varjämte 18 rum skulle bliva disponibla för andra ändamål. Förslaget genomförande i hela dess utsträckning förutsatte, att byggnadsstyrelsen avflyttade från sina dåvarande lokaler, i huvudsak motsvarande de utrymmen, som enligt förslaget skulle utgöra landshövdingebostad samt ovan nämnda reservrum.

I samband med anmälan av sitt beslut om anvisande av medel för ifrågasvarande byggnadsföretag anförde 1920 års riksdag, att det med hänsyn till svårigheten att tillgodose vissa statsinstitutioners lokalbehov kunde ifråga-

sättas, huruvida icke jämväl den del av fastigheten, som enligt Kungl. Maj:ts förslag vore avsedd till landshövdingebostad, borde inredas till ämbetslokaler och landshövdingen i stället även framdeles beredas bostad på annat sätt.

De lokaler, som avsetts för länsstyrelsen, hava sedermera under åren 1921—1923 färdigställts. Frågan om disposition och ombyggnad av fastigheten i övrigt, står däremot fortfarande öppen. Denna fråga har emellertid blivit aktuell, sedan numera arbetena med uppförandet av nybyggnaden i kvarteret Murmästaren, varest, jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 18 juli 1924 nya lokaler anordnas för byggnadsstyrelsen, fortskridit så långt, att styrelsen väntas kunna avflytta från sina nuvarande lokaler omkring den 1 instundande juni.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 9 februari 1926 har byggnadsstyrelsen framlagt utredning och förslag i fråga om dispositionen av byggnadsstyrelsens nuvarande lokaler samt den i samband därmed stående frågan om beredande av bostad åt landshövdingen i Stockholms län och därvid framlagt två alternativa förslag. Det ena alternativet, *alternativ I*, avser inrymmande av landshövdingebostad i Preisiska huset och bygger i huvudsak på det för 1920 års riksdag framlagda förslaget.

Det andra alternativet, *alternativ II*, avser Preisiska husets utnyttjande utslutande såsom ämbetslokaler samt beredande av bostad åt landshövdingen i den statsverket tillhöriga fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad.

Enligt verkställda beräkningar skulle kostnaderna för de vid genomförandet av *alternativ I* erforderliga ändrings- och reparationsarbetena uppgå till sammanlagt 81,000 kronor, av vilket belopp 55,500 kronor skulle belöpa å landshövdingebostaden samt 25,500 kronor å de för länsstyrelsen avsedda lokalerna.

Kostnaderna för de vid genomförandet av *alternativ II* erforderliga arbeten i Preisiska huset hava beräknats till 41,000 kronor. Ändringsåtgärderna i huset nr 6 i kvarteret Rosenbad hava beräknats draga följande kostnader, nämligen

Iordningställande av landshövdingebostad i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad.....	kr. 18,000: —
Anordnande av värmeledning i vissa lägenheter i sistnämnda fastighet	» 21,000: —

Av förstnämnda belopp 41,000 kronor skulle 29,000 kronor täckas av kvarstående rest å anslaget till om- och tillbyggnad av Preisiska huset. Återstoden, 12,000 kronor, skulle utgå av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden. Av denna fond skulle jämväl bestridas kostnaden för föreslagen utökning av värmeledningen i fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad, i den mån denna kostnad belöpte å handelsdepartementets lokaler, eller alltså intill ett belopp av 11,000 kronor. Återstoden av ifrågakvarande kostnader, eller sammanlagt 28,000 kronor, skulle bekostas av ett särskilt för ändamålet anvisat anslag.

Efter det Kungl. Maj:t genom beslut den 7 november 1919 förklarar hinder icke möta för vederbörande boställsinnehavare — dåvarande t. f. landshövdingen i Stockholms län — att till statsverket upplåta landshövdingebostaden inom Preisiska huset vid Drottninggatan mot av Kungl. Maj:t bestämd hyra, har nämnda bostad alltsedan dess provisoriskt disponerats såsom ämbetslokaler för byggnadsstyrelsen och länsstyrelsen. Emellertid har den nuvarande ordinarie innehavaren av befattningen, under erinran om de olägenheter, som provisoriet med förhyrning av privat bostad i olika avseenden medförde, hemställt att landshövdingens bostadsfråga även för Stockholms läns del måtte på ett tillfredsställande sätt ordnas.

Två skilda alternativ hava nu framlagts för frågans lösning. Det ena avser att landshövdingebostaden skulle alltjämt såsom tillförne inrymmas i Preisiska huset, varvid dock förutsättas vissa rätt omfattande omändringsarbeten. Kostnaderna för dessa hava beräknats komma att uppgå till cirka 81,000 kronor, varav 55,500 kronor belöpa å själva landshövdingebostaden. Det andra alternativet, vilket nu av departementschefen tillstyrkes, innebär att Preisiska huset alltjämt skulle, på sätt under sista åren skett, helt tagas i anspråk för ämbetslokaler samt att såsom boställsvåning åt landshövdingen skulle disponeras en inom den staten tillhöriga fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad befintlig privatvåning, dit statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. för närvarande har sina tjänstelokaler förlagda.

För egen del vill utskottet i avseende å föreliggande fråga erinra, huru som närmaste anledningen till att den inom Preisiska huset befintliga landshövdingebostaden provisoriskt tagits i anspråk för byggnadsstyrelsens och länsstyrelsens behov, varit tidigare rådande brist på tjänstelokaler. Denna brist har dock numera i allt väsentligt hävts; lokaler för byggnadsstyrelsen komma sålunda att beredas i statens nya fastighet inom kvarteret Murmästaren på Kungsholmen. Särskilt i betraktande härav lära vissa krav från nuvarande landshövdingens sida kunna resas på att boställsvåningen åter måtte få tagas i anspråk för sitt ursprungliga ändamål eller ock hans bostadsfråga på annat sätt vinna en godtagbar lösning.

Vad först angår en eventuell förläggning av landshövdingebostaden till Preisiska huset, företer detta alternativ, på sätt byggnadsstyrelsen framhållit, den svagheten att varje utvidgning av länsstyrelsens tjänstelokaler härigenom omöjliggöres, vartill komma de betydande kostnader för omändringsarbeten, som äro förbundna med detta alternativ.

Även gentemot det av departementschefen tillstyrkta förslaget att för ändamålet taga viss del av Rosenbadsfastigheten i anspråk kunna enligt utskottets mening tvivelsutan vissa betänkligheter resas. Att märka är nämligen, hurusom ^{en} ifrågavarande synnerligen centralt belägna fastighet på sin tid inköptes av staten för att tillgodose föreliggande behov av ökade ämbetslokaler och icke för att disponeras för bostadsändamål. Det utrymme, som nu skulle som boställsvåning tagas i anspråk, utgöres emeller-

tid, såsom i propositionen närmare påvisas, av en inom fastigheten sedan gammalt befintlig större bostadslägenhet, vilken visserligen för närvarande disponeras för tjänstelokaler, men som väsentligt ändamålsenligare synes kunna användas på nu föreslaget sätt. De reparationer, som härvid erfordras, hava av byggnadsstyrelsen uppskattats till 18,000 kronor. Enligt utskottets mening läser dock detta belopp kunna icke oväsentligt nedbringas. Sålunda torde vissa föreslagna ändringsarbeten — avseende en något ändrad disposition av väningsutrymmet — kunna ur planen utslutas. De erforderliga förbättringsarbetena torde icke behöva givas större omfattning än att de kunna bestridas från medel, som för dylika ändamål stå till byggnadsstyrelsens förfogande, vadan alltså anvisande av något särskilt anslag härför icke torde erfordras.

Mot att medel beviljas för ett utsträckande av det inom Rosenbadsfastigheten befintliga värmeledningssystemet till dels ifrågavarande bostadsvåning dels handelsdepartementets dit förlagda lokaler, har utskottet icke funnit anledning till erinran, då en sådan åtgärd under alla förhållanden synes vara ändamålsenlig.

Vid genomförandet av det sålunda tillstyrkta alternativet förutsattes, att nya lokaler beredas statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. Lämpliga dylika lokaler komma emellertid i sammanhang med byggnadsstyrelsens avflyttning ur Preisiska huset att stå till förfogande inom nämnda fastighet. I avseende i övrigt å dispositionen av sistnämnda fastighet vill utskottet erinra, hurusom i den framlagda planen förutsattes, att för länsarkitekten inom Stockholms län skulle därstädes tagas i anspråk icke mindre än 4 rum. Utskottet måste finna detta utrymme alltför stort tilltaget och förutsätter att vederbörlig inskränkning häruti äger rum.

Med hänsyn till nu anförda omständigheter har utskottet alltså funnit sig böra tillstyrka, att ifrågavarande bostadslägenhet inom Rosenbadsfastigheten tillsvidare tages i anspråk såsom boställsvåning för landshövdingen i Stockholms län, varvid dock utskottet förutsätter att genom en sådan disposition av lägenheten icke må förhindras, att framdeles, i den mån så befinnes erforderligt, nämnda våning disponeras för tillgodo-seendet av uppkommande nya behov av tjänstelokaler.

För vissa reparationsarbeten inom Preisiska huset skulle ett belopp av 12,000 kronor utgå av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden. Från sagda fond torde ock anslag kunna beredas för bestridande av kostnaderna, sammanlagt 21,000 kronor, för erforderlig ytterligare värmeledningsinstallation inom Rosenbadsfastigheten.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition, må medgiva, att för iordningställande i enlighet med av utskottet förordat förslag av vissa utrymmen i det

s. k. Preisiska huset samt för utökning av värmeledningen inom fastigheten nr 6 i kvarteret Rosenbad må av fonden för anordnande av lokaler för statens ämbetsverk i huvudstaden tagas i anspråk ett belopp av 33,000 kronor.

Stockholm den 19 mars 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *O. Bergqvist, E. J. G. Rosén, J. G. Walles, P. A. Bergström, J. Jeansson, G. Kobb, J. B. Johansson* i Fredrikslund och *I. Hj. E. Pauli*.

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *E. Kristensson* i Göteborg, *Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *E. G. E. Eriksson* i Stockholm, *O. Andersson* i Höör och *O. E. F. Järte*.

Reservationer

av herrar *J. L. Widell, E. J. G. Rosén, J. B. Johansson* i Fredrikslund, *S. Bengtsson* i Norup, *P. M. Olsson* i Blädinge och *J. Olofsson* i Digernäs, vilka ansett, att utskottet bort hemställa om avslag å Kungl. Maj:ts förvarande proposition;

av herrar *C. P. V. Nilsson* i Gränebo och *O. Olsson* i Kullenbergstorp.
